

Kansalliskirjaston ja kirjastosektorien neuvostojen puheenjohtajien kokous

Aika:	8.9.2010 klo 10 – 12.30	
Paikka:	Kansalliskirjasto, Yliopistonkatu 1, Fabianian kokoushuone	
Kutsuttu / Läsnä:	Kai Ekholm	Kansalliskirjasto, puheenjohtaja
	Dorrit Gustafsson	Kansalliskirjasto
	Kristiina Hormia-Poutanen	Kansalliskirjasto
	Nina Hyvönen	Kansalliskirjasto
	Annu Jauhiainen	Kansalliskirjasto
	Marja-Liisa Lonardi	Kansalliskirjasto
	Timo Myllyaho	Kansalliskirjasto
	Arja Tuuliniemi	Kansalliskirjasto
	Arja-Riitta Haarala	Suomen yliopistokirjastojen neuvosto
	Sinikka Luokkanen	AMKIT-konsortio
	Päivi Jokitalo	Kansalliskirjasto, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.00.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen esityslista.

3. Tiedotusasiat

1. Tilaisuuksia syksyllä 2010:
 - *FinELib-aineistopäivä 29.9.2010*
 - *Kirjastoverkkopäivä 27-29.10.2010*

Kirjastoverkkopäivissä yhdistyy kolme aiemmin erillistä tilaisuutta: kirjastoverkkopäivä, Linda-päivä sekä Triangeli-päivät.

2. Kansainvälisen arvioinnin tilanne

Kristiina Hormia-Poutanen kävi lyhyesti läpi Kansalliskirjaston kansainvälisen arvioinnin tilanteen. Arviointipaneelille on toimitettu aineisto ja se saapuu paikan päälle viikolla 43. Arviointipaneeli kuulee kirjaston johtoa ja henkilöstöä sekä kirjastoverkon ja sidosryhmien edustajia.

4. Kansalliskirjaston talousraportointi

Esitys: Käydään läpi talouden suunnittelun ja seurannan periaatteet sekä kirjastojen yhteisten palvelujen rahoitus. Kirjaston asiantuntijat esittelevät.

Pöydälle jaettiin ajantasaiset, korjatut versiot aiemmin lähetetyistä liitteistä sekä uutena LIITE 2, joka selvensi taloushallinnon järjestelmän vaikutusta talouden seurantaan. **Kokousasiakirjat eivät ole julkaistaviksi tarkoitettuja, vaan tätä työkokousta varten jaettuja** ja niiden tarkoitus oli valaista, millaisesta seurannasta voisi parhaimmillaan olla kyse. Pöytäkirjat julkaistaan sovittuun tapaan kirjastoverkkopalveluiden verkkosivuilla.

Yliopistouudistuksen vaikutukset taloushallintoon Kansalliskirjastossa

Timo Myllyaho esitti taustaselvityksen SAP- ja Sole-järjestelmistä. Yliopistouudistuksen yhteydessä myös Kansalliskirjastossa siirryttiin valtiokirjanpidosta omaan itsenäiseen kirjanpitoon ja kokonaiskustannusmalliin. Järjestelmä vaihdettiin yliopistoilla yleisesti käytössä

olleeseen SAP:iin. Työajankohdentamisjärjestelmänä Helsingin yliopistolla on Sole Time Management.

Myllyaho kertoi, että raportoinnissa palkkakustannukset jaetaan perusrahoitukseen, maksulliseen palveluun ja täydentävään rahoitukseen. Ennakkosuunnitelman mukainen kohdistaminen on poistunut. (LIITE 2. Kirjastoverkkopalveluiden SOLE-kehikko)

Arvonlisävero ja yleiskustannuserät

Vuoden 2010 alussa voimaan tulleen uuden alv-lain yhteydessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa on tarkennettu, että arvonlisäverokompensaatio tulee jatkossa kaikkiin ministeriön myöntöihin.

Arja Tuuliniemi otti keskustelussa esille, ettei e-aineistojen lisenssilaskujen käsittelijöille kirjastoissa ole mennyt kaikki tarvittava arvonlisäveroihin liittyvä tieto. AMKIT-konsortion Sinikka Luokkasen mukaan FinELibistä lähetettyihin laskuihin on sisältynyt ristiriitaista tietoa, eikä kyseisiä laskuja ole voitu ainakaan Hämeen ammattikorkeakoulun taloushallinnon mukaan käsitellä. Tämä ongelma ei sinänsä liity käänteiseen arvonlisäveroon. **Kansalliskirjasto selvittää Helsingin yliopiston kanssa, miten laskut saadaan jatkossa järjestelmästä oikein.**

Helsingin yliopiston rehtorin yleiskustannuserä täydentävästä rahoituksesta on 5%, mutta tavoitteena on, ettei yliopisto peri pysyvän toiminnan tyyppisestä toiminnasta jatkossa yleiskustannuksia.

Kirjastojen yhteisten palvelujen rahoitus

Talousseurannan taulukko-osuuteen (LIITE 3) siirryttäessä Hormia-Poutanen totesi, että kirjastojen yhteisten palvelujen rahoitustaso määräytyi vuoden 2006 toimialan laajentumisen yhteydessä. Vuodelle 2010 on osoitettu 250 000 euroa lisärahoituksena palveluihin sekä 300 000 euroa tietokantojen kansalaiskäytön rahoittamiseen. Kokousajankohtana oli saatu okm:lta suullinen tieto, että seuraavalle vuodelle on luvassa todennäköisesti vastaavat myönnöt.

Taulukossa (LIITE 3) näkyvistä rahoituseristä perus-/toimintamäärärahat kohdistuvat yliopisto- ja ammattikorkeakoulukirjastojen palveluihin, täydentävä rahoitus puolestaan yleisten kirjastojen palveluihin. Maksullista palvelua ovat FinELib-palvelut erikoiskirjastoille, julkaisuarkistopalvelut, systeemihoitopalvelut ja poimintaluettelointi okm:n rahoituksen ulkopuolisille organisaatioille.

Kristiina Hormia-Poutanen selvensi, että työtehtävät ulottuvat yli sektorirajojen. Esimerkiksi verkkoaineiston hankinta kohdistuu samalla kertaa kaikkiin kirjastosektoreihin, eikä toimintoja voida jakaa niin, että tehtäisiin työtä vain yhdelle sektorille.

Kansalliskirjaston talousraportointi

Dorrit Gustafsson totesi, että talousraportti käsitellään vuosittain kirjaston johtokunnassa. Johtokunnassa esillä on Kansalliskirjasto kokonaisuutena, mutta myös tulosalueita kuten kirjastoverkkopalveluita käsitellään. Talousraportti on julkinen dokumentti, joka tähän saakka on sisältänyt paljon liitteitä. Raportin muotoa kehitetään yhdessä johtokunnan ja kirjastoverkon kanssa. Raporttia, sekä taulukoita että dokumentin hierarkiaa ja kerrontaa, on yleisesti selkiytettävä. Myös raporttiin sisältyvät sanalliset selitykset ovat edelleen tarpeen, mutta nykyistä yksityiskohtaisempaan muotoon ei enää voida mennä.

Marja-Liisa Lonardi esitteli talousraportin taulukko-liitteen muotoa ja toimintoja. Kirjastoverkkopalveluiden talousraportointia kehitetään kirjastojen tarpeisiin. Myös tässä yliopistolain muutos on vaikuttanut kirjanpitokäytäntöihin. Helsingin yliopisto hoitaa itse oman taloutensa, eikä käytä Certian palveluita. Aikataulu taloussuunnittelun uudistamisessa on ollut erittäin kiireinen. Kun SAP on räätälöity yliopistolle, se ei välttämättä toimi samoin kuin muilla yliopistoilla.

Raportissa seurataan taloutta ja sektoripalveluiden rahoitusta kolmella tasolla:

- rahoituslähteittäin: perusrahoitus, täydentävä rahoitus, maksullinen toiminta
 - kirjastoverkkopalveluiden toimintojen tasolla: hankinta, Nelli, tietokantapalvelut jne.
 - kustannuslajeittain: kirjastoverkkopalvelu on valinnut tarkasteluun merkittävimmät kuten palkkakulut, atk, verkkoaineiston hankinta, tilakustannukset, muut kulut
- Taloutta voi tarkastella myös kululuokittain ja sen mukaan, kuinka ne jakautuvat eri palveluiden tuottamiseen, raportista näkee, miten perusrahoitus jakautuu palveluittain tai kululuokittain jne.

Muuta kokouksessa esille tullutta

Kokouksessa todettiin myös Hormia-Poutasen ja Annu Jauhiaisen välinen työnjako. Jauhiainen koordinoi kirjastoverkkopalveluiden henkilöstöhallintoa ja osaamisen kehittämistä sekä taloutta. Samassa yhteydessä keskusteltiin palautejärjestelmän kehittämisestä, minkä tavoitteena on palvelun parantaminen. Sektoreiden edustajat toivoivat ratkaisuihin keskustelua ennen kuin päätöksiä tehdään. Yhden palveluosoitteen mahdollisena ongelmana nähtiin palvelun hidastuminen ja heikentyminen. **Asiaa kehitetään jatkossa yhdessä kirjastoverkon kanssa.**

Myös kehittämisen ja peruspalvelun sekä ylläpitämisen suhteista keskusteltiin. Hormia-Poutanen totesi, että peruspalveluun on sisällyttävä palvelun kehittäminen ja suurin osa toiminnasta kuuluu tähän kategoriaan. Uuden kehittämistä ovat mm. KDK ja yhteisluettelo. Dorrit Gustafsson huomautti, että on myös hankkeita, jotka eivät hankevaiheessa ole sektoripalveluita, eivätkä siten rasita peruspalveluiden tuotantoa.

Sektoreiden edustajat olivat raportin rakenteeseen tyytyväisiä: se vaikutti loogiselta ja hyvältä. Sen sijaan raporttia ei haluta pdf-muodossa, vaan excelina ja nimenomaan etukäteen, ennen kokousta.

5. Seuraavan kokouksen ajankohta

Esitys: Päätetään seuraavan kokouksen ajankohdasta. Kokous päätettiin pitää marraskuussa.

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.30.